

Sygn. akt VIII U 1059/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Korneliusz Jakimowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 r. w G.

sprawy T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanych M. B., E. L., M. P. i J. S.

o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania T. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 maja 2015 r. **nr** (...)

z dnia 19 maja 2015 r. **nr** (...)

z dnia 19 maja 2015 r. **nr** (...)

z dnia 19 maja 2015 r. **nr** (...)

1. oddała odwołania;

2. zasądza od T. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. VIII U 1059/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 maja 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art. 83 ust.1 pkt 3 w zw. z art. 91 ust. 5 oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.

z 2015r., poz. 121, ze zm.), art. 81 ust. 1 i art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 581, ze zm.) ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanej E. L. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia u płatnika składek T. K. za okresy wskazane w decyzji tj. od września 2009r. do stycznia 2010r., od marca 2010r. do czerwca 2010r. i od października 2010r. do grudnia 2010r.

Kolejną decyzją z tej samej daty Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne zainteresowanej M. B. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek T. K. za okresy wskazane w decyzji tj. od września 2009r. do czerwca 2010r.

Trzecią decyzją z tego samego dnia Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanej J. S. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia u płatnika składek T. K. za okresy wskazane w decyzji tj. od stycznia 2008r. do czerwca 2008r., od września 2008r. do czerwca 2009r., od września 2009r. do czerwca 2010r. i od października 2010r. do grudnia 2010r.

Z kolei czwartą decyzją z tej samej daty Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne zainteresowanej M. P. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek T. K. za okresy wskazane w decyzji tj. od stycznia 2008r. do czerwca 2008r.

Od powyższych decyzji odwołanie złożył płatnik składek T. K. domagając się ich zmiany bądź uchylenia w całości. Odwołujący wskazał, iż

w związku z prowadzoną działalnością (prywatne szkoły dla dorosłych) zawierał z nauczycielami umowy o dzieło, na mocy których zobowiązywali się oni do przygotowywania i wygłoszenia cyklu wykładów, a następnie przeprowadzenia prac zaliczeniowych i egzaminów. Wykonanie dzieła polegało na przeprowadzeniu wykładów zgodnie z przepisami prawa oświatowego. Zajęcia odbywały się 2-3 razy

w miesiącu wyłącznie w soboty i niedziele w okresie od września do czerwca. Zainteresowani w ramach wykonywania umowy o dzieło przygotowywali cykl wykładów, w tym samodzielnie decydowali o treści wykładów i sposobie ich prezentacji i mieli pełną swobodę ich prowadzenia. Samodzielnie dobierali podręczniki. Następnie każdy wykładowca przeprowadzał prace zaliczeniowe

i egzaminy, samodzielnie decydując o sposobie i formie ich przeprowadzenia. Wykonawcy umów nie otrzymywali w tym względzie żadnych wytycznych od zlecającego i nie byli zobowiązani do konsultacji w kwestiach dotyczących realizacji umowy. Odwołujący sprawdzał jedynie czy umowy były wykonywane i odbierał dzieło na podstawie rachunku wystawionego przez wykonawcę. Zdaniem odwołującego opracowanie i wygłoszenie wykładu jest rezultatem działalności twórczej o indywidualnym charakterze. Nadto odwołujący podkreślił, że strony postanowiły zawrzeć umowę o takiej a nie innej treści, co wskazując, że taki był cel ich umowy i zgodny zamiar stron. W ocenie odwołującego, powyższe okoliczności przesądzają o kwalifikacji łączącego strony stosunku zobowiązaniowego jako umowy o dzieło. Zdaniem skarżącego ZUS nieprawidłowo stosując art. 750 k.c. uznał, że zawarte umowy o dzieło są umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia. T. K. zarzucił nadto naruszenie art. 2 Konstytucji RP i złamanie zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i prawa. Dodatkowo zarzucił naruszenie szeregu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego w toku postępowania przed organem rentowym.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy wyjaśnił, że podstawą wydania zaskarżonych decyzji były decyzje Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. z dnia 14 maja 2014r., którymi zainteresowane E. L. i J. S. zostały objęte we wskazanych w tych decyzjach okresach obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu wykonywania

umów zlecenia. Decyzje Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia są prawomocne. Dalej ZUS wyjaśnił, że podstawą wydania zaskarżonych decyzji były też decyzje (...) Oddział w Z. z dnia 29 października 2012r. i z dnia 27 grudnia 2012r., którymi zainteresowane M. B., i M. P. zostały objęte we wskazanych w tych decyzjach okresach obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i zdrowotnym z tytułu wykonywania umów zlecenia. Następnie decyzje te były przedmiotem rozpoznania Sądu Okręgowego w G., który wyrokami z dnia 16 lipca 2013r. w sprawie VIII U 81/13 i z dnia 15 października w sprawie VIII U 170/13 oddalił odwołania płatnika składek. Z kolei apelacje T. K. od tych wyroków zostały oddalone wyrokami Sądu Apelacyjnego w K. w sprawie III AUa 3528/13 i III AUa 38/14. Wobec uprawomocnienia się tych decyzji i nie złożenia przez płatnika dokumentacji rozliczeniowej za okres podlegania ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i zdrowotnemu przez zainteresowanych w okresach spornych, wydane zostały z urzędu zaskarżone decyzje, które są decyzjami wymiarowymi, określającymi kwotowo podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne zainteresowanych. Tym samym zarzuty wniesione od takich decyzji mogą dotyczyć jedynie nieprawidłowości w ustaleniu przez organ rentowy podstawy wymiaru składki, wysokości samej składki, względnie zgodności okresu składkowego z okresem podlegania ubezpieczeniom wynikającym z decyzji Dyrektora Oddziału Wojewódzkiego (...) i prawomocnych decyzji organu rentowego. Natomiast samo rozstrzygnięcie w sprawie podlegania, jak i tytułu podlegania przez zainteresowanych obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i zdrowotnemu skutkujące obowiązkiem zapłaty składek na te ubezpieczenia, nie było przedmiotem postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem zaskarżonych decyzji. O podleganiu i tytule do podlegania przez zainteresowanych ubezpieczeniu zdrowotnemu orzeczono w decyzjach Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego (...) z dnia 14 maja 2014r., które nie zostały skutecznie zaskarżone i są prawomocne z kolei o podleganiu i tytule do podlegania przez zainteresowanych ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i zdrowotnemu orzeczono w decyzjach (...) Oddział w Z., które wprawdzie zostały zaskarżone, jednak odwołania od nich zostały prawomocnie oddalone w toku instancji i ostatecznie są one również prawomocne.

Zainteresowani nie zajęli stanowiska w sprawie.

Zarządzeniami z dnia 8 października 2015r. sprawy z odwołań od powyższych decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania pod sygn. VIII U 1059/15.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W trakcie kontroli przeprowadzonej u płatnika składek – Centrum (...) T. K. w G., dotyczącej ustalenia prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek i wpłat, do pobierania których zobowiązany jest wyżej wymieniony organ rentowy oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i do ubezpieczenia zdrowotnego, ZUS zakwestionował między innymi charakter umów zawieranych w okresie od września 2009r. do listopada 2010r. pomiędzy płatnikiem składek T. K.

a zainteresowanymi. Zawierane w tym okresie umowy o dzieło zostały zakwalifikowane przez organ rentowy jako umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, bądź wprost jako umowy zlecenia.

Ustalono, że zainteresowane E. L. i J. S., poza zawartymi umowami, posiadają inny tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym, zwalniający z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy zlecenia. W konsekwencji, dla tych zainteresowanych nie zostały wydane decyzje w zakresie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia.

W związku z powyższym ZUS – na podstawie art. 109 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – zwrócił się do (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. o wydanie decyzji określającej okres podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu zainteresowanych E. L. i J. S., z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek Centrum (...) T. K. w G..

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, decyzją z dnia 14 maja 2014r. Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. ustalił, że E. L. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek Centrum (...) T. K. w G., we wskazanych w decyzji okresach od września 2009r. do listopada 2010r.

Odwołanie od powyższej decyzji Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. zostało wniesione przez płatnika T. K., jednak było ono obarczone brakami formalnymi, do usunięcia których został wezwany płatnik składek, pod rygorem nie nadania dalszego biegu odwołaniu.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, wobec nie uzupełnienia braków formalnych odwołania od powyższej decyzji Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O., odwołanie to zostawił bez rozpoznania.

Decyzją z dnia 14 maja 2014r. Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. ustalił, że J. S. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek Centrum (...) T. K. w G., we wskazanych w decyzji okresach od stycznia 2008r. do listopada 2010r.

Odwołanie od powyższej decyzji Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. zostało wniesione przez płatnika T. K., jednak było ono obarczone brakami formalnymi, do usunięcia których został wezwany płatnik składek, pod rygorem nie nadania dalszego biegu odwołaniu.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, wobec nie uzupełnienia braków formalnych odwołania od powyższej decyzji Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O., odwołanie to zostawił bez rozpoznania.

Decyzją z dnia 29 października 2012r. (...) Oddział w Z. ustalił, że M. B. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i zdrowotnemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek Centrum (...) T. K. w G., we wskazanych w decyzji okresach od maja 2009r. do czerwca 2010r.

Odwołanie od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 lipca 2013r. w sprawie VIII U 81/13.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2014r. w sprawie III AUa 528/13 Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację T. K. od powołanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach.

Decyzją z dnia 27 grudnia 2012r. (...) Oddział w Z. ustalił, że M. P. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek Centrum (...) T. K. w G., we wskazanych w decyzji okresach od maja 2008r. do czerwca 2008r.

Odwołanie od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 15 października 2013r. w sprawie VIII U 170/13.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2014r. w sprawie III AUa 38/14 Sąd Apelacyjny w K. oddalił apelację T. K. od powołanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach.

Tym samym powyższe decyzje Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. z dnia 14 maja 2014r., a także decyzje (...) Oddział w Z. z dnia 29 października 2012r. i z dnia 27 grudnia 2012r. stały się prawomocne.

W konsekwencji zaskarżonymi decyzjami z dnia 19 maja 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił, za okresy wskazane w decyzjach, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych E. L. i J. S. oraz na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne zainteresowanych M. B., i M. P., podlegających ubezpieczeniom jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek T. K.

Sąd ustalił, iż przed Sądem Okręgowym w G. toczyły się liczne sprawy z odwołania płatnika składek T. K. od decyzji organu rentowego obejmujących osoby zatrudnione przez płatnika składek na umowę o dzieło, obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tytułu umowy zlecenia. W toku tych postępowań Sąd analizował treść oraz sposób wykonywania umów cywilnoprawnych zawieranych przez Centrum (...) T. K. w G. z zainteresowanymi wykładowcami, których przedmiotem było przygotowanie i przeprowadzenie cyklu wykładów z danego przedmiotu nauczania (a zatem w stanie faktycznym analogicznym jak w sprawie niniejszej) i oddalił odwołania uznając, iż zawierane umowy są typowymi umowami o świadczenie usług, rodzącymi obowiązek ubezpieczenia społecznego, a nie umowami o dzieło. Kwestia ta została prawomocnie przesądzona przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, który podzielił ocenę Sądu I instancji (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 stycznia 2015r. III AUa 330/14 oddalający apelację od wyroku tut. Sądu w sprawie VIII U 55/13).

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Natomiast informacje na temat oceny charakteru umów zawieranych pomiędzy T. K. a wykładowcami znane są Sądowi z urzędu z uwagi na prowadzone przed tut. Sądem liczne sprawy o analogicznym stanie faktycznym.

Strony nie składały wniosków dowodowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania są decyzje wymiarowe ZUS z dnia 19 maja 2015r. ustalające podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych E. L. i J. S. oraz na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne zainteresowanych M. B., i M. P., w okresach spornych.

Odwołujący płatnik składek nie kwestionował wysokości samej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne, kwestionował natomiast obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego zainteresowanych E. L. i J. S. oraz ubezpieczenia: emerytalnego, rentowych, wypadkowego i zdrowotnego zainteresowanych M. B., i M. P..

Sąd zwraca uwagę, iż kwestia oceny charakteru umów zawartych w okresie od stycznia 2008r. do października 2010r. pomiędzy płatnikiem składek T. K. a zainteresowanymi nie jest przedmiotem niniejszego postępowania. Postępowanie przed Sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest bowiem postępowaniem kontrolnym mającym na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania sprawy jest wyznaczony zakresem przedmiotowym i podmiotowym zaskarżonej decyzji.

Niemniej jednak Sąd podkreśla, iż kwestia charakteru umów cywilnoprawnych zawieranych przez Centrum (...) T. K. w G. z zainteresowanymi wykładowcami w stanie faktycznym analogicznym jak w sprawie niniejszej została prawomocnie przesądzona. Sąd Apelacyjny w Katowicach podzielił ocenę Sądu Okręgowego w G., iż zawierane umowy nie spełniają cech umowy o dzieło ale są typowymi umowami o świadczenie usług, rodzącymi obowiązek ubezpieczenia społecznego (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 stycznia 2015r. III AUa 330/14). Sąd wskazuje, że obowiązkowe podleganie ubezpieczeniom społecznym rodzi w konsekwencji obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto również w wypadku zainteresowanych M. B. i M. P. toczyły się już wcześniej postępowania sądowe, w trakcie których, w toku instancji, prawomocnie potwierdzono prawidłowość decyzji ZUS w zakresie stwierdzenia obowiązku podlegania przez te zainteresowane ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu.

Niniejsza sprawa nie dotyczy objęcia zainteresowanych ubezpieczeniem zdrowotnym, czy też ubezpieczeniami społecznymi, natomiast przedmiotem analizy niniejszej sprawy są decyzje wymiarowe ZUS z dnia 19 maja 2015r. ustalające podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych E. L. i J. S. oraz na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne zainteresowanych M. B. i M. P.,

w okresach spornych. ZUS nie wydawał bowiem decyzji obejmujących zainteresowane E. L. i J. S. obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, gdyż kwestia ta leżała – z przyczyn niżej wskazanych – w kompetencji Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O. i została prawomocnie rozstrzygnięta. Z kolei kwestia podlegania przez zainteresowane M. B. i M. P. ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i zdrowotnym została już wcześniej prawomocnie przesądzona we wskazanych wyżej postępowaniach sądowych.

Zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. 2015r. poz. 581) dyrektor oddziału wojewódzkiego Funduszu rozpatruje indywidualne sprawy

z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń.

W myśl ust. 2 do spraw, o których mowa w ust. 1, nie należą sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych.

Wniosek o rozpatrzenie sprawy, o której mowa w ust. 1, zgłasza ubezpieczony, a w zakresie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym wniosek może zgłosić

w szczególności Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego lub członek rodziny ubezpieczonego, także w zakresie dotyczącym objęcia ubezpieczeniem w okresie poprzedzającym złożenie wniosku (ust. 3).

Zgodnie z ust. 3a w przypadku gdy wnioskodawcą jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, do wniosku,

o którym mowa w ust. 3, wnioskodawca dołącza kopie posiadanych dokumentów i informacje uzasadniające treść żądania.

Po myśli ust. 4 dyrektor oddziału wojewódzkiego Funduszu rozpatruje sprawy, o których mowa w ust. 1, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia ich wniesienia, wydając decyzję. Uzasadnienie decyzji sporządza się z urzędu.

Zgodnie z ust 5 odwołanie od decyzji wydanej w sprawach, o których mowa w ust. 1, wnosi się do Prezesa Funduszu w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.

Z kolei zgodnie z ust. 6 w sprawach, o których mowa w ust. 1, w zakresie nieregulowanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Z treści cytowanego przepisu wynika, że objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego należy do właściwości dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia a wymierzanie składek na ubezpieczenie zdrowotne należy do właściwości organów rentowych.

W wyroku z dnia 29 stycznia 2014r. II UK 257/13 (LEX nr 1438803) Sąd Najwyższy wskazał, że „jeżeli decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zostanie stwierdzone, że dana osoba, jako zleceniobiorca, podlegała w określonym czasie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, to skutkiem tego jest objęcie tej osoby

z mocy prawa obowiązkowo ubezpieczeniem zdrowotnym, co nie wymaga potwierdzenia decyzją NFZ. Wydanie takiej decyzji byłoby konieczne jedynie wówczas, gdyby ustawa o świadczeniach stwierdzała, że objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym następuje na podstawie decyzji wydanej przez dyrektora oddziału wojewódzkiego (...). Takiego przepisu nie ma jednak w ustawie o świadczeniach.

Z art. 109 ust. 1 ustawy z 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wynika jedynie, że dyrektor oddziału wojewódzkiego funduszu rozpatruje indywidualne sprawy z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń. Przepis ten należy rozumieć w ten sposób, że wydanie decyzji przez NFZ jest konieczne w przypadkach szczególnych, tj. wówczas, gdy chodzi o osoby, które ubiegają się

o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne, albowiem o zawarciu z daną osobą umowy dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego decyduje wyłącznie ta instytucja, czy też w sytuacjach wątpliwych, tj. wtedy, kiedy dopiero decyzja NFZ może rozstrzygnąć istniejące wątpliwości co do podlegania przez daną osobę obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu”.

Ta linia orzecznictwa znalazła potwierdzenie m.in. wyrokach Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w z dnia 1 lipca 2014r. sygn. akt III AUa 14/14, III AUa 52/14, III AUa 51/14, III AUa 13/14, Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 stycznia 2014r. III AUa 823/13. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 czerwca 2014r. w sprawie II UK 464/13.

W postanowieniu z dnia 29 stycznia 2014r. sygn. akt II UZ 70/13, Sąd Najwyższy podkreślił, że jeżeli osią sporu jest ocena charakteru prawnego umowy, na podstawie której zainteresowany wykonuje swoją pracę, tzn. czy jest to umowa o dzieło, praca na podstawie której nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, czy też umowa o świadczenie usług, objęta takim obowiązkiem (porównaj art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), przesądzenie o podleganiu z mocy prawa ubezpieczeniom społecznym w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o świadczeniu usług jest równoznaczne z objęciem z mocy prawa takiej osoby ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, bez potrzeby potwierdzania tej okoliczności decyzją Narodowego Funduszu Zdrowia.

Wskazana w powyższym orzecznictwie sytuacja automatycznego objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym jako konsekwencja podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w przedmiotowej sprawie zachodzi wyłącznie w przypadku zainteresowanych M. B. i M. P., dla których organ rentowy wydał stosowne decyzje, które na skutek potwierdzenia ich prawidłowości

w sądowym toku instancji, są obecnie prawomocne. Natomiast sytuacja automatycznego objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie dotyczy w przedmiotowej sprawie zainteresowanych E. L. i J. S.. Z kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy wynika bowiem, że zainteresowane te poza zawartymi z T. K. umowami, posiadają w spornym okresie inny tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym, zwalniający z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy zlecenia. ZUS nie mógł zatem wydać decyzji deklaratoryjnej obejmującej zainteresowanych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym we wskazanych okresach a w konsekwencji skutkującej również objęciem obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym.

W niniejszym postępowaniu mamy do czynienia z indywidualnymi sprawami z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, gdzie kwestia objęcia zainteresowanych E. L.

i J. S. ubezpieczeniem zdrowotnym została przekazana dyrektorowi oddziału wojewódzkiego (...). Przedmiotem sporu niniejszego postępowania jest bowiem istnienie obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne w określonej wysokości, a zatem przed wydaniem zaskarżonych decyzji, koniecznym było uzyskanie przez organ rentowy prawomocnych decyzji dyrektora właściwego oddziału wojewódzkiego Funduszu rozstrzygającej o kwestii podlegania przez zainteresowanych ubezpieczeniu zdrowotnemu. O wydanie takich decyzji ZUS zwrócił się w trybie art. 109 ust. 3 cytowanej wyżej ustawy.

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, takie decyzje zostały wydane w dniu 19 maja 2015r. przez Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w O., który ustalił, że zainteresowane E. L. i J. S. podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu we wskazanych w decyzjach okresach, jako osoby wykonujące pracę na podstawie umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek Centrum (...) T. K. w G..

Decyzje Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego (...) z dnia 19 maja 2015r. są prawomocne, bowiem odwołania od tych decyzji wniesione do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w W. były obarczone brakami formalnymi, których strona odwołująca nie usunęła w terminie i w efekcie pozostały bez rozpoznania.

W konsekwencji prawomocnego objęcia zainteresowanych E. L. i J. S. obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym oraz zainteresowanych M. B., i M. P. ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i zdrowotnym, organ rentowy słusznie wydał zaskarżone decyzje w zakresie ustalenia podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia za okresy, w których zainteresowani zostali objęci powyższymi ubezpieczeniami. Sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne należą bowiem do właściwości organu rentowego.

Uwzględniając zatem fakt, że odwołujący nie kwestionował samej podstawy wymiaru składek, zaskarżone decyzje należało uznać za prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji i odwołania oddalił.

W punkcie 2 wyroku Sąd zasądził od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 720 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego Sąd oparł o art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., Nr 490), mając na uwadze wskazaną wartość przedmiotu sporu. Wynosiła ona :

- w sprawie zainteresowanej E. L. – 626,19 zł,
- w sprawie zainteresowanej M. B. – 1.435,74 zł,
- w sprawie zainteresowanej J. S. – 1.856,09 zł,
- w sprawie zainteresowanej M. P. – 1.784,27 zł.

(-)SSO Patrycja Bogacińska - Piątek